

התורה על

יהודים

את
התורה
אורן

ספר אנושי, מזועזע ומרתק
העיתונאי משה נתן

לא אימפרטור מנצח, אלא גבר עייף ועצוב
מטח גור, מפקד חטיבת הצנחנים שלחמה בירושלים

ריך החפז מוצא יוסי את עצמו בראש זחל"ם אחד מול ארמון הנציב שאר זחל"מים נסעו מאחורי הטנקים. עוד הוא מהסס אם להסתער בראש האנ"ש שים המעטים שעמו על הארמון, הר פיע, דיאוס אקס מכינה, עוד זחל"ם. „גרשוני", פקד יוסי על מפקד הזחל"ם שהגיע. „אתה צולה אתי על ארמון הנציב."

חוויה

מחרת פקד מרטה על אנשי גודד שמונה שלו להגיע למוזיאון רוקפלר דרך רחוב צאלח אדין. הצב"חנים טעו בהצטלבות: במקום לפנות לרחוב צאלח אדין פנו לרחוב שכם. רחוב צאלח אדין היה ריק מלבני גרים. ברחוב שכם היה עליהם להיראות על כל מסד, על כל בית. על כל קומה. זה היה אחד הקרבות הק"ש שים ועקובי הזרם.

אותו לילה עלו הצנחנים על אר גוסטה ויקטוריה. גם הטנקים, וגם הזחל"מים שנסעו להחזירם ולהעלותם על הדרך הנכונה, טעו. במקום לעלות להר הצופים הם ירדו לנחל קדרון. הגשר על נחל קדרון היה חשוף לעמ"ד דות הליגיונרים בחומה. תוך דקות ספורות נהפך הגשר לבית מטבחיים. פה מת יעקב עילם, שמכתבו האחרון לרדתי ואלון שלו נמצא בספר. פה נעשה גם לישראל שינדלר, בחור היישיבה שבא להציל את הפצועים, והוא ניצל. „תוך כדי כתיבת הספר הראיתי מה שכתבתי להרבה אנשים בצהל, וכולם באו אלי בטענות: למה אתה מספר כל-כך הרבה על הסער יות", אומר משה נתן. „אבל המלחמה היא שרשרת של טעויות, והגבורה — או גדולת הנפש — היא להיחלץ מהן. להמשיך על אף ולהתקדם בכל זאת. אין דבר כזה, שלא טעיתם. המלחמה היא שרשרת של טעויות. שהמפקדים פותרים. מי שמתאר את המלחמה כמו

(המשך בעמוד הבא)

איים, וגם לי היה סקופ: האנשים. האנשים, לוחמים וגם אורחים: גבר רת כהן הזקנה מן הרובע היהודי של העיר העתיקה מפקידה בידי זמוש דגל כחול לבן שהצילה מן הרובע, ומב"קשת להניפו על הר הבית בבוא העת גילי יעקובסון מאבורטור. שביתה במ"צא במרחק מטרים ספורים מן הגבול, מסתחרת עם תינוקה תחת הכיור מפני ההפגזה וישם היא תקרעה כול היום הראשון למלחמה; ריטה גור, אשת מרטה, נכנסת למקלט ואומרת לאמה בשקט: אמא, מרטה עוד מעט יוצא שוב להילחם.

האנשים, הטעויות טעויות נוראות ומתגברות עליהן במאמץ תושיה ע"ל אי. הקרב על ירושלים הוא שרשרת אינסופית של טעויות. הצנחנים טר עים מפני שאינם מכירים את העיר ואנשי חטיבת ירושלים טועים בגלל קיצור זמן, תדריכים חפזים וחוסר צ"לזמי אחיר (שאינם מספיקים להגיע אל הכוחות הלוחמים). טעויות משע"שעות וטעויות טראגיות. הסירת של חטיבת ירושלים התאמנה לכבוש כל יעד בעיר הירדנית מלבד ארמון ה"נציב (לארמון). נאמר להם, דואגים אחרים), הנה המשימה שהוטלה עליה בהמישה ביוני בצוויים היתה לכבוש את ארמון הנציב, ובגלל התד"

"השופר (של הרב גורן ליד הכותל) הריע שוב. 'מה אגיד לאשתו', אמר אחד הלוחמים לאדם זר שעמד על ידו. 'הוא גר לידי. הוא היה החבר הכי טוב שלי. אנחנו גם שכנים. אנחנו תמיד היינו יהוד, באותה פלוגה. צנחנו ביחד. היינו במיבצע סיני במיתלה ביחד. ראיתי איך הפנים שלו הת-רסקו'. הלוחם הבחין בתווית כתב צבאי על כתף איש שיחו. הוא אחז בידו של הכתב ואמר: 'צריך לפחות לומר עליו משהו. לכתוב. אתה כתב צבאי, אז אולי תוכל לכתוב.' 'אני מבטיח', אמר הכתב והתפלל שיוכל לקיים הבטחתו."

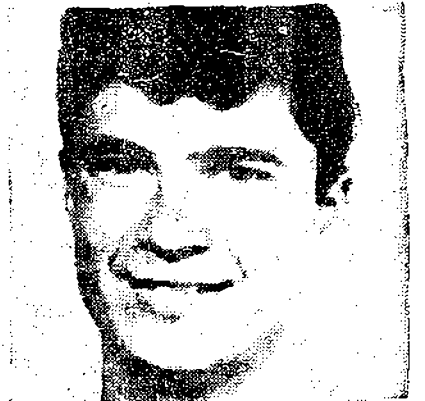
הם קטן, שחוב בידו הפצועה בוקה שיצאה מוזן מכלל שימוש, נתן. שה"גיע מאיטליה ישר ליחידתו תורו לא ידעו שחזר עד שבאו לספר להם שבנם נהרג, וזמוש, שבא ליהודה ישר מן הישיבה וביקש ממוטה לעמוד בראש הכוח שיפרוק לכותל. ואלי, יליד הרובע היהודי בעיר העתיקה ש"פרץ לרובע בראש מחלקתו ומיהר לק"חת רבע שעה חופש מן המלחמה כדי להביא למקום את אביו הזקן. „לכל מי שכתב ספר על המלחמה היה איזה שהוא סקופ", אומר משה נתן. „אחד הביא ד"חות מודיעין והשני החלים שעכשיו גותר לגלות מהלכים צב"

משה נתן עשה את זה: הוא כתב ספר אנושי, מזועזע ומרתק על המלחמה על ירושלים. זהו הספר הטוב ביותר שנכתב על מלחמת ששת הימים. למעשה, זהו הספר היחיד. הא"חרים הם אוסף של סלאי-רפורטאז'ה או שירת הלל גדולה לסופרמנים המ"נצחים. „המלחמה על ירושלים" הוא ספר על אנשים. „כמה יהודים טובים ואחידים מהם כבר לא כל-כך צעירים". האנשים שלחמו בירושלים. יגאל ארד, שחבש וחבש חבש כל הלילה, ואב"ר • „המלחמה על ירושלים", מאת משה נתן, הוצאת „אנפוז".

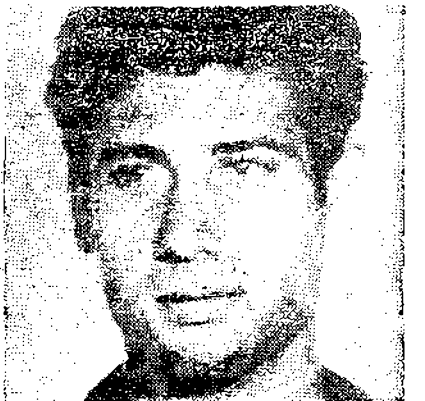
הקרב על ירושלים

החובש בקרב על גבעת היתממות, יגאל ארד, נשאר חובש יחיד של 2 פלוגות.

הצנחנים יקי חיימוביץ (למעלה) ודוד שלום (למטה) לחמו לבדם על „הבונקר“ גדול בגבעת היתממות ל-2 סוף גברו עליו בחומר נפץ.

הסייר זרח אפשטיין מחטיבת ירושלים הציל פעמיים את חיי חבריו.

פיקניק בשדות קרב ואת הספקדים כגימס בוגדים ממעם את הריש, מפני שאין הוא מראה אילו כד חות נפש ואינטלקט גדרשים כדי לפתור את הבעיות שהתעוררו למנוע הידרדרות נוספת. להציל מה שאפשר ולהמשיך, גם ד"ר ביומן סיני שלו מספר על הסעויות. כך, אני מושב, יש לכתוב, כדי שיהיה סיפור נכון, כן וריאליסטי על ה"מלחמה".

האנשים, ופנישתם עם ירושלים שבצד השני לירושלים זאת חזר יה צומה. אנשי הפירית מפסיקים את דהירתם אל היעד. כדי להתבונן בירושלים המשתרעת לרגליהם הם מוכספי בית-לחם. עיני הירור שלמים השרופים זולגות דמעות. לצנחנים זה בהחלה יעד בכל יעד אחר, ואולי קצת פחות: בסוף יום הם עמדו להיות מצנחים מאד חזרי קחי האויב. בירושלים הם היו. כך חששו כשבאה הפקודה לעלות לעיר, חיל מצב. קשר נפי שי לירושלים לא היה להם. הקר שר נוצר תוך כדי מלחמה, בדרך הקשה: היותם של מרבית הצנחנים לירושלים אינו כאל הבירה הנצחית שעיני העם נשואות אליה. אף לא היותם אל העיר שבה שוכן הכותל המערבי. לרובם אין זכרון בות אישיים מכניעת העיר הנצחית. ב-1948 הם אינם משוגעים לנועה, להריח, לאחירה, ליופיה. לנכי מרבית הצנחנים, ירושלים היא המקום שבו מתו חבריהם. ירושלים היא גבעת היתממות. חובש שכם והגשר על נחל קודון.

הגבעה

עד שמגיעים למאור הקרב על גבעת היתממות אנו פזר יים לכאוב עם כל פצוע ולהת אבל על כל הרגע יחד עם מוני, מפקד המחלקה, אנו חשים את ריות אישית לגורל כל הלוחמים. רובם נשיאים ואבות לילדים (בספר לא כתוב במפורש בשום מקום, והכל שלא כתוב: בירושלים לתמו רק אנשי מילואים), ומקומים ש"כולם יחדו הביתה בשלום, ויחד עם מוני אנהנו מודעושים כשה משה אנשים ממחלקתו נהרגים בעמדות ההגנה נהרג שמעיהו רי" בידי. שעד לימי הכוננות היה צנחן מילואים. כיון שכרשרו כבר לא היה תקין, העבירו אותו לחיל קשישים יחידת הצנחנים שלו הגיעה לשארם אישיך בלי שאנשיה ירו יריה אחת.

ואו מגיעים לקרב על גבעת היתממות. עוד הרוב ועוד הרוב ועוד הרוב, ויגאל וידייה מטפ לים בעשרות נפגעים, והרבה פע מים ידעים שעבודתם לשואר ר משקרים לפצועים (אתה תהיה ב"שלושה. שירשה. שיש אנשים, מל בוקרים מבוצרים ובהם ליגיונרים רבים, המושים היטב, שצלפו בהם בלי הרף, ושוב ושוב דירבנו אר תם המפקדים: קדימה. והם הלכו קדימה. בלי התמושת, בלי אר שים, על גופות הרוגיהם ופצרי עיהם (מי שנפצע ומי שתחמשתו אולה. השתטח ונתן לחבריו לעבור על גופו). אנשים תמסוטה, אר שים קיבלו להם, אנשים נפצעו ואנשים נהרגו, והצנחנים הלכו קדימה קדימה וקדימה.

יחידות צנחנים בסיוע שריון פורצת משייך בראח למושב האמריקאית. התמונה משוחזרת. רוב הקרבות על ירושלים היו קשים ומרס ורוב הצלמים, צלמי יומן, עתונאים ושדרנים נשארו מאחור.

ומשה נתן לוקח אותנו לסיוע על פני סיני ותגליל, ומספר לנו מה הרגישו אנשים שונים לשמע את שורה. חבל, כי בשלב זה של הספר, תגובותיהם של האנשים הי אלה, עם כל הכבוד להם, אינו מעניינת את הקורא. איש אינו פועניין, ברנע זה בתגובתו של מפקד מקנא שגבר ממנו את ה הצנה, ואף לא בתגובתה של נעמי שמר, ששירה שודר ברדיו מיד אחרי זהודעה על כיבוש הכותל. אבל היינו רוצים מאוד מאוד ליש מוע את תגובותיהם של אנשים שפגשו במהלך הספר: של פצור עי הקרבות, של אנשי חטיבת ירושלים המשוגעים לעירם, של הגברת כהן הוקנה מבית-הכרם ש נתנה למוש את הדגל המתניסף כעת מעל הר הבית, של ריטה גור שידעה כי בעלה נלחם בירר שלים. של גילי יעקובסון מאבר טור (גילי חוזרת, מאוחר יותר, כאשר צנחנים מסיליים בשלוה על החומה, וכל ירושלים יוצאת אל ריע להם), של בחורי הישיבה שיצאו בוקר מן המקלט, ירדו אל הכותל, כי שמעו שהוא ביריני, ונעצרו עלידי אנשי הגיא תיקי פים שהחזירו אותם מיד למקלט (כבר מספיק אנשים נפגעו בהפ גזה), של אמו הוקנה של יגאל ארד ש"פחדה, נורא פחדה" מפני מלחמה. לאנשים שלא נלחמו ב ירושלים היה מעמד הכותל רגע היסטורי גדול. לא כן ללוחמים שאימרתו של אחד מהם משמשת מוטו לספר. עם ישראל, עכשיו אתה יכול להיכנס לירושלים העד חיקה, אבל לפני כן נכנסה פה עופרת בנוף החברים שלי. אומר משה נתן: עם כיבוש ירושלים השתלטה התפארת שבדבר, ההתפע לות, ההשתאות, השמחה הגדולה, וגשכת המתיור הגבוה של הקרב שהיה אכזרי מאוד. הלוחמים חשו ברידות, מעקה ולאב. היתה להם הרגשה שעם ישראל השמח שכה אותם ושכה את החברים המתים, ולכן הם ביקשו, כשבאתי לשחזר אתם את סיפורי הקרבות; לכתוב, תבתיב על המעמד הגדול, על הגי בדה ועל התפארת, אבל הכתוב גם על הקרבות. תכתוב על החב רים שלנו, תכתוב, שידעו שכיבוש ירושלים לא היה רק כותל ושופר ונאומים וחגיגות. משלו עמוק יך תד ונורא יותר קרה פה, ועל זה צריך לכתוב, שידעו.

שמרגו על גבעת היתממות ר כהזו את חללי גודד שמונה ש נהרגו בהסגה לפני היציאה לקרב ובקריטת רחוב שכם. ההתפכחות היתה קשה. בסערת הקרב שלטו חוקים אוריים — אמר אחריכך ורח מן הסיירת של חטיבת ירר שלים. המעבר אל עולם המלחמה היה בדרך כלל קל יותר מן המצי בר אל העולם של היוםיום, כמה שזה נשמע מוזר, ורח מצא את עצמו הפאום רץ קדימה כאהז דיבוק יפסחתי, במלחמה פרטיה, על חורשה שהליגיונרים צלפו מ מצה על חבריו. הוא התקדם ויתה, התקדם ויתה, עד שראה מולו לייב יונר גבה קומה קם ומעמיס על כתפו חבר פצוע. ורח נתן לו ללכת בשלום. גם לרד מגודד שבע עשהה המלחמה דברים טוריים יחד עם צנחן לא מוכר לו הוא נקלע לתוך בית ולמלחמת פנים אל פנים מקומה לקומה עם הליג יוגרים שהתבצרו בתוכו. פעם גי צל בגס, כאשר גורק עליו דימון והרף האוויר הפיל עליו פריגידר עם כל המאכלים שבתוכו. הוא יצא מן הבית בריא ושלם, ולפ חרת הלך להילחם בבית אהר, שוב במלחמת פנים אל פנים מקר מה לקומה, מול שישה ליגיונרים. "עזי", הוא אמר למגיד שלו, תן לי ללכת. אם אני אמות, תמצא מיץ אחי, אבל אם אתה תהרג מה עזה על הגדוד? יגאל ארד מספר, שאחרי משבר קצר בעקבות פגיעתו של ידידיה (החובש השני של הפלוגה) הוא התחיל לעבוד כמו אוטומט יעיל: בורי זוח, בקור-רוח, בלי להרגיש פחד, עייפות או בחילה, עד שמגן מפקד הפלוגה הפיל אותו לארץ: יגאל, אמר הסמיפ, אסור לך להיפצע. אתה החובש היחיד שנשארו לנו. המשבר רע אחר-כך. לכל לוחם היה רגע המשבר שלו. לאברהם קטן זה קרה בבית-החולים, כאשר שמע ברדיו שהכותל ביריני. הוא לא היה מסוגל לשמח, להקה בידרה את הפצועים והוא עזב את ההוד. צנחן אחר גשבר כשראה משפחה ערבית קיברת מת. מישהו ראה את חבר האחים שחפר מיק רונן לשבעה-עשר ליגיונרים ורשם עליו: "כאן קבורים שבעה-עשר ליגיונרים אמיתיים".

חומר הנפץ דוד הניח אותו בפתח הבונקר, בין צרור לצרור, גדרשו שישה-עשר קילו של חומר נפץ כדי למרצ את הבונקר.

תוך כדי כך נלחמו אנשי גודד ש שבונקרים ובתעלות שמסביב, עד מה סיפרנו על מעלי הקרב שלהם, לא עליהם עצמם, כותב משה נתן כמתנצל באמצע חיאר הקרב על גבעת היתממות. האם הספיק הקורא להכיר לפחות את דים מהם ולזכרם בשטף המבולבל של המאורעות הסימולטניים? דר זיק, דדי, גיר, יורם, טקן, עדות, יואב, יקי, שלום, מילר, יגאל, אנגיל — אורחים שנאספו מכל קצות הארץ, אורחים שניסיונות הקרב האכזר הפכו אותם בעל כרחם לגיבורים". לא, הקורא לא ישכה אותם, אף לא את הבריחה: את איתן שקפץ מן הבונקר והחוצה לחפות על חבריו ונהרג, ואת צוריאל שעלה אחריו ונשאיר ב" חיים, ואת נפתלי, שהסתער לבדו על הבונקר שסמנו גורה ונהרג מפקדו יואב ונפצע (גיר טתם את הפצע באצבעו, עד שבא יגאל לה ברש את נפתלי) ואת אילן ארלם עם הרגל הקרועה שלו המקלל את הליגיונרים (גבלות מחורבנות) ואת אורי ליבוביץ, החובש של דדי, שנהרג בזמן הנישת פצור, במחלקה אחת נותרו ארבעה אנ שים. ממחלקה אחרת נשארו שמר נה. הצנחנים עמדו, ככוחות של שניים, שירשה. שיש אנשים, מל בוקרים מבוצרים ובהם ליגיונרים רבים, המושים היטב, שצלפו בהם בלי הרף, ושוב ושוב דירבנו אר תם המפקדים: קדימה. והם הלכו קדימה. בלי התמושת, בלי אר שים, על גופות הרוגיהם ופצרי עיהם (מי שנפצע ומי שתחמשתו אולה. השתטח ונתן לחבריו לעבור על גופו). אנשים תמסוטה, אר שים קיבלו להם, אנשים נפצעו ואנשים נהרגו, והצנחנים הלכו קדימה קדימה וקדימה.

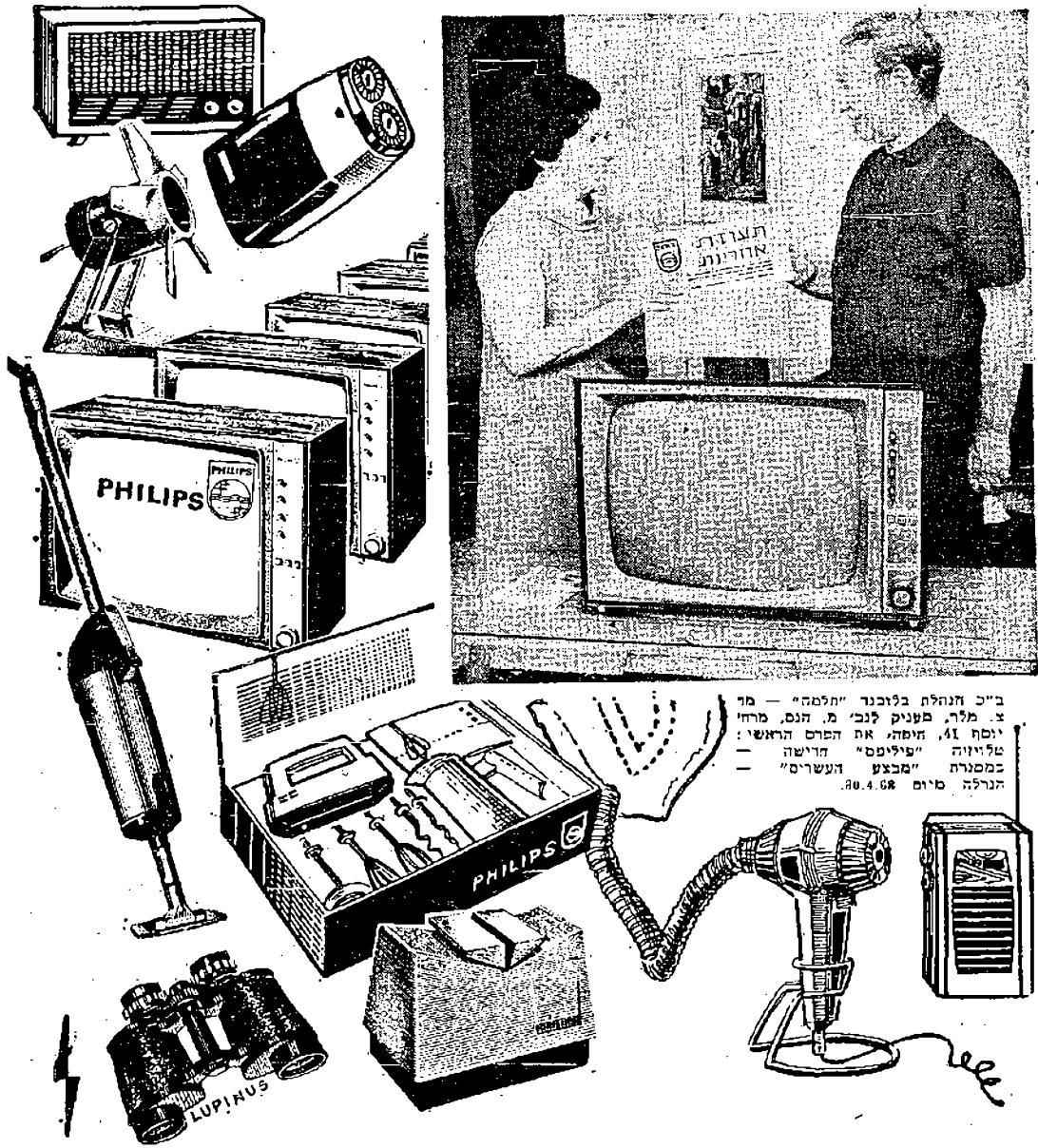
המחיר

וב וחיצי אחריכך, ליד הכור תל המערבי, כשכל הגדולים הייכו והצטלמו הרב גורן התי רוצץ עם השופר שלו, הם הרגישו ששכחו אותם ושכחו את חבריהם

מבצע העשרים

של בלו - בנד - תלמה

ב"כ הנחלת בלו בנד "תלמה" - מר צ. מלר, מנהל לבי"מ, הונס, מרח' יוסף 41, חופה, את הכרם הראשי; מלחמה "פיליפס" חרושה - במסגרת "מבצע העשרים" - הנדסה סיום 80.4.68

מבצע העשרים - פרסים נהדרים ללא תקדים - עליפי הסדר מיוחד עם חברת "פיליפס" הנודעה הפרסים יוגדלו בין קוני המרגריות המובחרות * בלו בנד * גולדבנד ומרקי תלמה הטעמים!

20 טלוויזיות, "פיליפס" מסך רחב 23" * 20 שואבי אבק * 20 מיכסי שיער * 20 מיקסרים דה-ליקס * עשרות עשרות טרנסיסטורים * מערכות ליוני * משהיזי סכינים ביתיים * מאזורי שולחן חדישים * מכונות גילוח מופעלות על-ש סוללות - כ"ב 20 משקפות, לופניס, תקליטים ועוד.

ההגלה הבאה בסוף החודש הבא - 30-6-68!

כל מה שעליך לעשות כדי להשתתף במבצע הוא:

(1) לגזור 6 פעמים את הסיסמה: "כל אשה אומרת בלו בנד אני בוחרת" מעטיפות המרגרין הנודעה בלו בנד או 6 משולשים אדומים מעטיפות המרגרין עם חלב גולדבנד בעלת הטעם הטבעי והרענן (חולק גם לגזור 6 הכתרים המודפסים על המכסים של גביעי בלו בנד וגולדבנד 1/4 גל).
או 6 שקיות ריקות של מרק עוף או בשר "תלמה"
או 6 עטיפות של קוביות מרק עוף "תלמה"
או 2 מכסים עליונים לבד של קופסאות מרקי יצוא "תלמה".

(2) רשום על פתק 4 שמות של מוצרי "תלמה" המוכרים לך - הכנס הכל למעטפה ושלה בדואר אל:

מפעלי בלו בנד "תלמה", ת.ד. 10010, מפרץ חיפה

ציין על המעטפה: "מבצע העשרים"
אל תשכח לרשום את שמך וכתובתך!
כל מעטפה מגדילה את סיכוייך! בתיאבון, בהצלחה!

תוצרת מזון - בטיב עליון

בלו בנד - תלמה

בשר-זודם

הזהר רציני מאד להכיר את מד סה גור" זהו מוטה מימי סיני ופעולות התגמול, קצת יותר מבד גר, ושוי, אב לשלושה ילדים, וכבר לא מגיד אלא מה"ט. כאשר מגיעות למיפקדתו שברחוב יואל השמועות על התפגזה הקולצרת באנשי גודד שמונה ברחובות הס' מוכים, הוא מרשה לסגנו מוישלה לרדת לעזר בחילוף הפצועים ובי עצמו אינו יורד: האהריות המר טלת עליו עתה היא לגורל שלר שת הגדודים והמערסה כולה, זאת החלטה לא פופולארית, מוטה רז אה את הדבר בעיניהם של קצרי גיו, אבל הוא עומד בה, עם הכי ניסה לעיר העתיקה יש למיטה רגע קצר של התרוממות רוח (וזה רק אנושי, שהוא מציב את עצמו בראש הכוח הנכנס לתוך החר (מול), אתריכך באה העיפית והי משא הכבד של ההרוגים, ריטה מצפה לשונו של אימפרטור מני צח ומגיע הביתה גבר עייף ועצוב, אומר משה נתן: "אילו הייתי מתאר את מוטה ככן אליה אנדי הייתי ממעט מדמיון המופלאה כמפקד, מוטה צעד חמיר בראש אנשיו, מספרים נסים ונפלאות על הלכחו בראש הכוח הנוצרות התגמול ועל פריצותיו הנוצרות תחת אש תופת, אבל כאן הוא מילא תפקיד אחר: הוא ניהל מע' רכה ולא קרב, היה עליו לרסן את עצמו כדי לרדת אל הולד חמים, הקופליקט בין הרוחף שלו לרדת לבין הובתו להישאר הוא אנושי מאוד, ומוטיף ללמותו."

יסודיות

אהרי כל זה נשמעים הפ' רטים על איסוף החומר כמו עט משעממים, משה נתן ראיין כארבע מאות איש, רבים מהם באו אתו אל שדות הקרב ושית' זרו למענו את סיפורם ואת סיפור הקרב, מבית לבית, מרחוב לרחוב, מבונקר לבונקר, היתה זאת עבור דת הכנה שנשכחה ארבעה חרי' שים, "איך הרגשנו? אספר עלי' הם. להם היתה הרגשה, בעיקר ברחוב שבב, כי לא יתכן שהי' חוב קטן כל כך, כל הרחוב הוא אולי קילומטר, הייתה דיספור פורציה נוראה בין הצהישה שבה עברנו לאורך הרחוב לבין שמונה השעות הנוראות, בליל הקרב, שבהן עברנו אותה דרך צנחנים, כשהגענו לסוף הרחוב, אני זוכר, הם נעצרו כלא מאמינים ואמרו: "רגע, או זה כל הרחוב? את זה הלכנו או ב'8 שעות?" - ולא הרגשתי אינדיעמות בי רגע הזה?

"אני מוכרח לומר שלא, וגם הם לא הרגישו רוח, הם ראו שאני עושה עבודה רצינית, יסר' דית, מכל הלב, הצלחתי לרכוש את אמונם ואת ידידותם, ארבעה חדשים אספתי את החומר, הספר הלך וגדל: בהתחלה כתבתי רק את סיפור הצנחנים, אחר-כך ראי' תי שבלי סיפור הסיבות וההחלתי הספר לא ילה שלם, התחלתי שוב באיסוף חומר ובכתיבה, גר' צר ניגוד יפה בין חטיבת ירו' שלים לבין הצנחנים: הצנחנים הובאו מחזית אחרת והם טועים ומסתבכים בעיר שאינם מכירים, הירושלמים מכירים כל שעל אר' מה בעירם וכל צעד שהם עושים הוא בעל משמעות, הפגישה ה' ראשונה שלהם עם הצד השני היא חוויה עמוקה, לצנחנים זה לא אומר שום דבר, יש גם הניגוד בין החטיבה המובחרת, הצנחנים, לבין הירושלמים המגיינים על צי' רם ומנייהם צעירים וקשישים, פיזיים וטרופסורים שאינם יר' דעים בוינק מאיזה צד יורה רובה, כל אותו זמן יצאו לאור סטרי מלחמה וסטרי מלחמה וסטרי מל' חמה, היתה לי הרגשה איומה, אבל המשכתי לעבוד לפי דרכי, יום אחד אמרתי לעצמי: הפוזה אחד יכול ליפול על ראשו של מישהו והוא יגלה את חוק הגר' ביטחיה, ואחר - כל העץ יפול על ראשו ושום דבר, וברגעתי."